

Asia: VN/7850/2021

Kuluttajaluottojen tilapäisen hintasääntelyn toimivuus ja vaikutukset

Lausunnonantajan lausunto

Miten väliaikainen sääntely (suoramarkkinointikielto ja hintasääntely) on näkemyksenne mukaan toiminut? Onko sääntelyyn liittynyt erityisiä tulkintaongelmia? Onko sääntelyn noudattamisessa ilmennyt puutteita?

Väliaikaisessa laissa on meidän useasti teille mainitsema epäkohta eli se, että laskujen maksuun käytettäviä luottoja ei rinnasteta hyödykesidonnaisiin luottoihin väliaikaisen korkokaton osalta. Suoraan laskujen maksuun kohdistetut luotot ovat kuitenkin lähempänä hyödykesidonnaisuutta kuin luottokorttiluotot, jotka taas rinnastetaan hyödykesidonnaisiin luottoihin korkokaton osalta.

Kuluttajansuojalain määräaikaisen muutoksen soveltaminen ja jatkaminen nykymuodossaan tarkoittaisi, että PSD2:n tarkoittama kilpailun turvaaminen, kilpailuneutraliteetti ja innovatiivisten maksutapojen kehittyminen ei olisi Suomessa mahdollista laskunmaksusovellusten osalta.

Talousvaliokunta edellytti oikeusministeriötä tekemään selvityksen lain vaikutuksista digitaalisiin laskunmaksupalveluihin. Tästä vaatimuksesta on nyt kulunut pian vuosi, mutta tietääksemme selvitystä ei ole vielääkään tehty.

Selitykseksi olemme saaneet ympäröivästä vastauksen "maksuaikaa voi hakea suoraan laskuttajilta".

Nykymuodossaan laki rikkoo perustuslaissa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa turvattua yhdenvertaisuusperiaatetta ja vahingoittaa mahdollisuuksiamme elinkeinon harjoittamiseen. Pyydämme, että asia tullaan korjaamaan mahdollisessa pysyvässä lainsäädännössä.

Minkälaisia vaikutuksia väliaikaisella sääntelyllä on näkemyksenne mukaan ollut? Onko sääntely esim. vaikeuttanut luotonsaantia, ja jos on, niin minkälaisilla asiakasryhmillä? Oletteko havainneet muutoksia luottomarkkinoilla (esim. uusia luottotuotteita)?

Emme pysty tarjoamaan maksuaikapalvelua laskuille, koska laskujen maksua ei rinnasteta hyödykesidonnaiseksi luotoksi korkokaton osalta ja näin ollen emme saa kumppania tarjoamaan luototusta.

Palvelumme kautta asiakas saa laskuilleen 30 päivää korotonta maksuaikaa ja suurimmalle osalle asiakkaista tämä riittää ja korko tulee vasta, jos asiakas haluaa maksaa maksuaikalaskun osissa. Malli on sama, kun asiakas ostaa verkosta laskulla tuotteen, niin hän saa tutustua tuotteeseen korottoman ajan puitteissa ja vasta jos hän pitää tuotteen ja haluaa sille pidemmän maksuajan, niin maksusta syntyy korko. Jälkimmäinen palvelu on sallittu 20 % korolla, mutta laskun maksun yhteydessä se ei ole sallittu.

Lisäksi tulee huomioida, että maksuaikapalvelussa otettu luotto ei ole asiakkaalle uutta velkaa, vaan ainoastaan joustoa jo aiemmin syntyneelle "velalle" (=lasku jostain ostoksesta/palvelusta). Ja suurin ongelma asiakkaalle on, jos useat pienet laskut pääsevät siirtymään eri perintäyhtiöiden perittäviksi (20 % osamaksukorko on pientä verrattuna perintätoimistojen perimiin kuluihin).

Lisäksi hallituksen omassa esityksessäkin todettiin seuraavaa:

"Hyödykesidonnaisten luottojen rajaamista sääntelyn ulkopuolelle tässä taloudellisessa tilanteessa puoltaa myös se, että esimerkiksi verkkokaupan erämaksumahdollisuus voi olla erityisesti vähävaraisille kuluttajille tärkeä keino jaksottaa välttämättömiä kotitalouden hankintoja, ja 10 prosentin korkokatto voisi erityisesti pienissä ja lyhytaikaisissa luotoissa johtaa euromääräisesti niin pieniin summiin, että tällaisten luottojen tarjonta saattaisi korkokaton myötä olennaisesti vähentyä"

Kuitenkin tästä hyvästä ajatuksesta huolimatta ollaan käytännössä tilanteessa, jossa vähävarainen ei saa maksuaikaa/luottoa oleellisemmille laskuilleen (puhelin, vakuutus, jne.), koska niiden maksamiseen otettua luottoa ei katsota hyödykesidonnaiseksi. Ja vähävaraiselle oleellisempaa olisi saada maksettua laskut ajallaan ja ruokaa pöytään kuin saada verkkokaupasta pelikonsoli luotolla.

Olisiko tiukempaa sääntelyä näkemyksenne mukaan syytä jatkaa, ja jos olisi, missä muodossa ja miten pitkään?

Lakia ei ole syytä jatkaa, mutta jos sitä jatketaan, niin laskujen maksuun kohdistetut luotot tulee rinnastaa hyödykesidonnaisiin luottoihin väliaikaisen korkokaton osalta aivan samoin kuin luottokorttien osalta on jo tehty.

Väliaikaisen sääntelyn jatkamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 234/2020 vp) on todettu, että pidemmällä aikavälillä tulisi selvittää tarpeita ja mahdollisuuksia tarkistaa hintasääntelyä pysyvämmiin. Erityistä huomiota tulisi tältä osin kiinnittää ennen 1.9.2019 tehtyihin jatkuvaa luottoa koskeviin sopimuksiin, jotka jätettiin 1.9.2019 voimaan tulleen hintasääntelyn soveltamisalan ulkopuolelle niissäkin

tapauksissa, joissa kuluttaja tekee uusia nostoja hintasääntelyn voimaantulon jälkeen. Myös eduskunta totesi esityksestä antamassaan vastauksessa: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi huolellisesti kattavaan analyysiin ja kansainväliseen vertailuun pohjautuen, onko kuluttajaluottosääntelyä muutettava pysyvästi. Tässä arvioinnissa on erityisesti tarkasteltava tehokasta seuraamussääntelyä ja vanhojen, korkeakorkoisten luottojen saamista maltillisemman korkotason turvaavan sääntelyn piiriin.”

Mitä mieltä olette siitä, jos 20 %:n korkokatto ulotettaisiin pysyvästi koskemaan vanhoja jatkuvia luottoja (mukaan lukien hyödykesidonnaiset luotot)siltä osin kuin kyse on uusista nostoista?

Asia ei koske meitä, emmekä ole perehtyneet asiaan, joten emme ota kantaa.

Juusela Timo
PayUp Solutions Oy